

dr hab. Jan Jakub Bokun
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Wrocław, 10.06.2018 r.

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Gdańsku Wydział Instrumentalny pismo z dnia 28. maja 2018 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. nr 164 poz. 1365 z dnia 17.08.2005r).

Dotyczy:

Uchwały nr 116/2017-2018 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku z dnia 21.05.2018 r. w sprawie:

- wyznaczenia recenzentów: dr hab. Bogusława jakubowskiego z Akademii Sztuki w Szczecinie i dr hab. Jana Jakuba Bokuna z Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

– liczba uprawnionych członków Rady Wydziału	21
– na posiedzeniu obecnych było	16
– oddano głosów ważnych	16
– za wyznaczeniem recenzentów	16
– głosów przeciwnych	0
– głosów wstrzymujących się	0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały było zachowane.

W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do przeprowadzenia

przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego prof. dr hab. Elżbietę Rosińską pisma sygnowanego datą 19.10.2017 r. , informującego o wyznaczeniu mnie jako recenzenta pracy doktorskiej mgra Artura Pachlewskiego pt. **"Różnorodność stylistyczna twórczości klarnetowej Charlesa Camilleriego i związane z tym zagadnienia wykonawcze"**, zostały dołączone następujące dokumenty:

- dokumentacja Doktoranta
- praca doktorska
- nagranie CD

- Uchwała nr 23/2017-2018 z dnia 6.11.2017 roku dotycząca wszczęcia przewodu Mgr Artura Pachlewskiego
- Uchwała nr 23/2017-2018 z dnia 06.11.2017 dotycząca wyznaczenia promotora osobie prof. Bogdana Ocieszaka
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 21.05.2018 r.
- Wyciąg z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału z dnia 29.09.2017 r.

Złożona przez Doktoranta dokumentacja, zawiera wniosek o wszczęcie postępowania na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: Instrumentalistyka, kwestionariusz osobowy, kopię dyplomu ukończenia studiów, życiorys artystyczny, koncepcję pracy doktorskiej oraz wykaz dorobku artystycznego, udokumentowanych osiągnięć artystycznych, a także dyplomy uczestnictwa w kursach mistrzowskich i studiach zagranicznych. W dalszej części dokumentacja zawiera kserokopie dyplomów konkursowych, programów koncertów oraz afiszy.

Do dokumentacji dołączona została praca doktorska złożona z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz opisu dzieła pt. ***"Różnorodność stylistyczna twórczości klarnetowej Charlesa Camilleriego i związane z tym zagadnienia wykonawcze."***

Przedłożona płyta CD prezentuje wybrane kompozycje Camilleriego, z wyrazistą i przemyślaną interpretacją, starannie zarejestrowane i zmontowane. Opis dzieła jest rzeczowy i solidny. Szkoda jednak, że autor nie skierował pracy do korekty językowo-edytorskiej przed jej wydrukowaniem.

Podstawowe dane o Doktorancie

Artur Pachlewski urodził się w 1974 roku w Warszawie, w rodzinie o tradycjach muzycznych. Kształcenie muzyczne rozpoczął w wieku siedmiu lat w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Emila Młynarskiego. Po jej ukończeniu uczęszczał do Państwowego Liceum Muzycznego im. Karola Szymanowskiego przy ul. Krasińskiego w Warszawie.

Doktorant studiował w Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie w klasie profesorów Ludwika Kurkiewicza, Mirosława Pokrzywińskiego i Romualda Gołębiowskiego i otrzymał dyplom z wyróżnieniem w 1998 roku. Jako stypendysta rządu niemieckiego studiował też w klasie prof. Eduarda Brunnera w Hochschule des Saarlandes für Musik und Theater. Muzyk był także członkiem-stypendystą European Mozart Academy gdzie doskonalił swoje umiejętności pod kierunkiem takich osobowości muzycznych jak Peter-Lukas Graf, Michel Lethiec, Aurele Nicolet, Bruno Schneider, Grigorij Żylin oraz muzyków Kwartetu Takacs.

Artur Pachlewski koncertował jako solista m.in. na; Mozart Foundation Festival Forum Lutosławskiego, Rotterdam Music Biennale, Warszawskich Spotkaniach Muzycznych, Festiwalu Warszawska Jesień, na Festiwalu Mozartowskim w Warszawie, Ars Cameralis Silesiae Superioris.

Współpracował ze znakomitymi artystami, spośród których wymienić można: Eduarda Brunnera, Krzysztofa Pendereckiego, Antoniego Wita, Łukasza Borowicza, Jana Staniendę, Szabolcsa Esztényi, Bartosza Koziaka, Szymona Krzeszowca, Rafała Kwiatkowskiego czy Tomasza Strahla. Muzyk ma też na swoim koncie szereg występów z kwartetami smyczkowymi, by wymienić kwartet Wilanów, Śląski, Camerata, Royal, Dafô String Quartet.

Doktorant zarejestrował też na płytach CD solistyczny repertuar klarnetowy z: Filharmonią Narodową, NOSP, Polską Orkiestrą Radiową, Orkiestrą Kameralną *Wratislavia*, Capellą Bydgosciensis, Filharmonią Śląską, Warszawskimi Solistami *Concerto Avenna*.

Muzyk może poszczycić się nagraniami dla: Polskiego Radia, niemieckiego radia SR, rozgłośni BBC, firm fonograficznych Dux, Legato, Musica Sacra, Sony, Naxos. Płyty z jego udziałem były trzykrotnie nominowane do nagrody polskiego przemysłu fonograficznego – FRYDERYK: w roku 2001 w kategorii „Album Roku - Muzyka Kameralna” oraz w roku 2005 w kategoriach „Album Roku – Muzyka Współczesna” i „Najwybitniejsze Nagranie Muzyki Polskiej”. Inne nagranie otrzymało *Supersonic Pizzicato Award* w Luksemburgu.

Klarncista chętnie podejmuje się prawykonania najnowszych kompozycji, których ma na swoim koncie kilkadziesiąt. Wśród nich są utwory m.in.: Macieja Zielińskiego, Zbigniewa Bagińskiego, Miłosza Bembinowa, Aleksandra Kościowa, Mikołaja Majkusiaka, Macieja Małeckiego, Jana Oleszkowicza, Anthony Powersa, Mariana Sawy, Tobiasza Schwencke, Adama Sławińskiego, Władysława Słowińskiego, Marcina Zielińskiego.

Oprócz klasycznej działalności koncertowej i fonograficznej Artur Pachlewski stara się także popularyzować grę na klarncie i klarncie basowym prowadząc klasę swojego instrumentu w ZPSM nr 1 przy ulicy Miodowej w Warszawie, wykładając na kursach muzycznych, nagrywając muzykę filmową oraz uczestnicząc w projektach muzyki improwizowanej. Jest założycielem zespołu *Consonare per Varsavia* oraz *Orchestra di Otto*.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mag. Artura Pachlewskiego ***"Różnorodność stylistyczna twórczości klarinetowej Charlesa Camilleriego i związane z tym zagadnienia wykonawcze."*** przygotowany pod kierunkiem prof. Bogdana Ocieszaka składa się z dzieła artystycznego w formie nagrania CD oraz opisu dzieła.

Nagrana w Sali Koncertowej ZPSM nr 1 w Warszawie w marcu i kwietniu 2018 r. roku płyta zawiera pięć kompozycji Charlesa Camilleriego, wybranych z bogatego dorobku klarinetowego twórcy. Są to:

- Four Greek Songs* na klarnet i fortepian
- Sonatina Folkloristica* na klarnet i fortepian
- Orbits* na klarnet solo
- Dirge 11.09.01* na klarnet i fortepian
- Divertimento nr 2* na klarnet i fortepian

Pod względem technicznym nagranie cechuje dobra jakość dźwięku, naturalny, delikatny pogłos i stosowne proporcje pomiędzy instrumentami. Pod względem wykonawczym rejestracja odznacza się dbałością o gatunek i barwę dźwięku, czytelnym frazowaniem oraz trafnym ujęciem charakteru przedstawionych dzieł. Doktorantowi przy fortepianie towarzyszy Kacper Szuliński.

U podstaw sztuki magistra Artura Pachlewskiego leży solidny warsztat instrumentalny odznaczający się znakomitą opanowaniem instrumentu, stabilną intonacją, szlachetnym brzmieniem, zróżnicowaną artykulacją, szerokim spectrum dynamicznym i bogatą paletą kolorystyczną.

Rozpiętość stylistyczna twórczości Camilleriego, zupełnie nieznaną w naszym kraju, jest ogromna. Od krótkich, pełnych radosnego wigoru form, opartych na folklorze maltańskim (*Sonatina Folkloristica*), przez ekspresyjną kantylenę, stanowiącą papierak lakmusowy muzykalności wykonawców (*Four Greek Songs*), dzieła wykorzystujące zdobycze współczesnego języka kompozytorskiego i oparte na technice serialnej (*Orbits*), aż po jazzujące *Divertimento nr 2* na klarnet z fortepianem.

Wszystkie nagrane kompozycje zostały gruntownie przemyślane a doktorant potwierdził w nich swoje wysokie umiejętności instrumentalne.

Na szczególną uwagę zasługuje rejestracja rozbudowanego *Divertimenta nr 2* na klarnet z fortepianem. Jest to kreacja dowodząca muzykalności i dużej swobody w realizacji własnych wizji artystycznych Artura Pachlewskiego i partnerującego mu przy fortepianie Kacpra Szulińskiego. Interpretacja *Divertimenta nr 2* wyróżnia się ponadto potoczystą narracją, wysoką temperaturą przekazu emocjonalnego, zadziornym, quasi jazzowym brzmieniem instrumentu w całej jego skali i dbałością o stylistyczne niuanse (swingujące ósemki, vibrato, umiejętnie eksponowane akcenty i *blue notes*). Doskonała współpraca z pianistą świadczy też o wysokich kompetencjach Doktoranta jako kameralisty. Sporadyczne usterki natury intonacyjnej nie mają wpływu na dobry odbiór dzieła.

Zarejestrowane kompozycje Charlesa Camilleriego ukazują pełnię możliwości instrumentalnych i artystycznych magistra Artura Pachlewskiego. Doktorant prezentuje się jako wirtuoz klarnetu, z pełną swobodą władający instrumentem, operujący szerokim wachlarzem dynamiki, artykulacji oraz bogatą paletą kolorystyczną. Stwierdzam, że Doktorant przedstawił dzieło o wysokich walorach artystycznych na bardzo wysokim poziomie instrumentalnym.

Ocena części opisowej

Część opisowa pracy napisana jest rzeczowo, treści są spójne a stylistyka w większości przypadków dobra. Pojawiają się natomiast niezręczności językowe, wtręty z mowy potocznej oraz niejasności, wynikające z dosłownych tłumaczeń materiałów obcojęzycznych.

Niefortunne wydaje się być sformułowanie ze strony 28: „Wymagania stylistyczne, tak odmienne w poszczególnych dziełach Camilleriego zapraszają tutaj klarncistę do pikantnego artykułowania luków”.

Zdarza się też, że szwankuje składnia (na s. 68 pojawia się zdanie „Jako muzyk wykształcony klasycznie z dużą precyzją staram się podchodzić do zapisu nutowego”) i interpunkcja (brak zamykania przecinkiem wtrącenia). Na stronie 65 autor wyjątkowo nieporadnie stara się wytłumaczyć istotę rytmu swingowanego, myląc przy okazji gatunki i formy muzyczne z dziedzinami muzyki.

Bibliografię rozprawy uważam za różnorodną i prawidłowo zrobioną.

Pod względem zawartości merytorycznej pracę uważam za spełniającą wymogi pracy doktorskiej – ciekawą i ambitną w zamyśle, satysfakcjonującą w realizacji.

Konkluzja

Podsumowując powyższe z pełnym przekonaniem oceniam pozytywnie przedstawioną mi do recenzji pracę magistra Artura Pachlewskiego. Autor wykazał się w niej rozległą wiedzą w dziedzinie określonej tytułem, znakomitą orientacją w literaturze przedmiotu, a także umiejętnością samodzielnego prowadzenia analizy. Zarejestrowany na płycie CD materiał, ciekawie dobrany, wykonany i zarejestrowany w sposób godny pochwały, wyrazisty pod względem artystycznego przekazu, przedstawia Doktoranta, jako w pełni ukształtowanego klarncistę. Tym samym magister Artur Pachlewski spełnił wszystkie ustawowe wymagania stawiane pracom doktorskim.

Stwierdzam, iż mgr Artur Pachlewski rozwiązał przyjęte w temacie pracy założenie artystyczne i wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Pracę doktorską Pana mgr Artura Pachlewskiego przyjmuję.**

